Miljø- og
Fødevareministeriet
Kystdirektoratet

Holbæk Kommune
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

(sendt til Andreas Jønck Faartoft, andfa@holb.dk)

Kystdirektoratet
J.nr. 20/03441-2
Ref. cas/igr
06-11-2020

Kystdirektoratets udtalelse til kommunalt fællesprojekt – Kystbeskyttelse i form af dige ved Strandmøllevej 50 - 242, 4300 Holbæk (7b Holbæk Markjorde til 22 ec, Holbæk Markjorde), Holbæk Kommune

Holbæk Kommune har anmodet Kystdirektoratet om en udtalelse efter kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1, i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt om kystbeskyttelse. Det drejer sig om et 1.840 m langt dige med en topkote på 2,4 m DVR90.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at denne udtalelse er vejledende, og kan lægges til grund i den videre behandling af det kommunale fællesprojekt. Udtalelsen er udarbejdet på baggrund af det fremsendte projektmateriale.

Anmodning om udtalelse modtaget: 9. oktober 2020
Kystdirektoratets frist: 6. november 2020

Lovgrundlag
Når en kommunalbestyrelse, jf. kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1 (LBK nr. 705 af 29. maj 2020), anmoder Kystdirektoratet om en udtalelse i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt, skal Kystdirektoratet afgive en udtalelse til projektet senest 4 uger efter modtagelse af anmodningen.

Grundlaget for udtalelsen
Efter kystbeskyttelsesloven skal der som minimum foreligge en beskrivelse af det foreslåede projekt, herunder linjeføring og placering.

Kystdirektoratet har modtaget ansøgningsskema, fotos, projektbeskrivelse, oversigtskort med linjeføring.

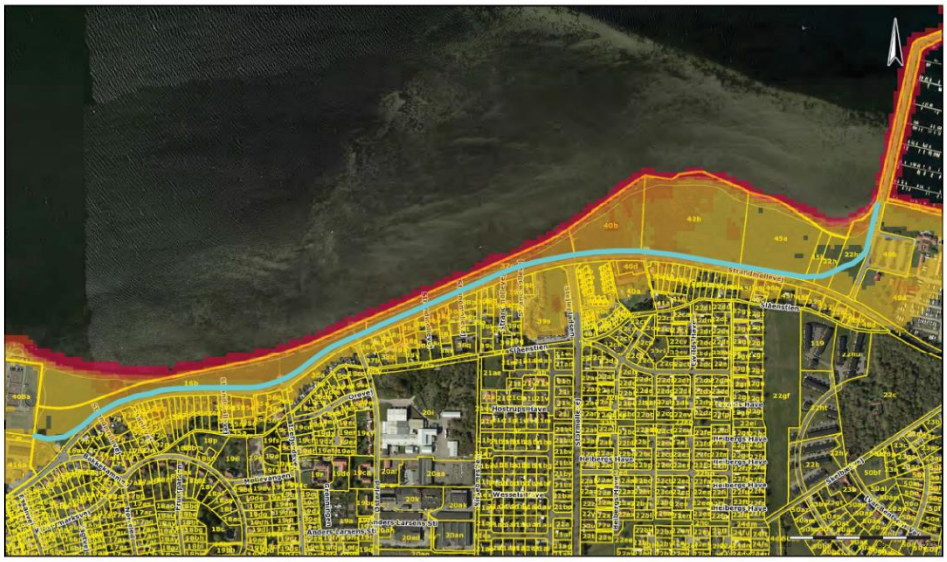

Figur 1 oversigtskort, kilde: Holbæk Kommune

Eksisterende kystbeskyttelse

Projektstrækningen ligger i Holbæk Fjord. På strækningen er der mod fjorden kystbeskyttelse i form af en skråningsbeskyttelse af sten. Kystens dynamik er påvirket af de eksisterende kystbeskyttelsesanlæg samt Holbæk Havn mod vest og Holbæk Marina mod øst. Strækningen er en typisk fjordkyst med ringe eksponering mod de fremherskende vind- og bølgeretninger; der er ingen strand og ifølge ansøger lavt vand ud for kysten, som giver ringe bølgepåvirkning på den ansøgte strækning.

Kystdirektoratet har i denne udtalelse ikke forholdt sig til, hvorvidt der foreligger tilladelser til de eksisterende kystbeskyttelsesanlæg.

Vurdering af risiko ved oversvømmelse

Det fremsendte kystbeskyttelsesprojekt har til formål at beskytte værdier i form af beboelserne bag Strandmøllevej og selve vejen.

Det fremgår af fotos, at området har været oversvømmet ifm. stormen Bodil i december 2013. Det fremgår af højvandsstatistikken fra 2017, at der under stormen i 2013 blev målt en vandstand på 194 cm. Den 27. december 2016 (stormen Urd) var vandstanden 159 cm. Dette skal sammenholdes med, at det af anmodningen fremgår, at Strandmøllevej er beliggende i kote 1,75 DVR90.

For Holbæk Havn (datalængde 32,8 år) er det beregnet, at en 20-, 50-, og 100-års hændelse henholdsvis er 162 cm, 174 cm og 181 cm.

I Holbæk Fjord er der lille kronisk og akut erosion.

Kystdirektoratet finder ud fra højvandsstatikken og de oplevede hændelser, at der er behov for at beskytte området mod oversvømmelse.

Linjeføring
Diget starter fra rensningsanlægget (KDI antager, at det er mellem matr. nr. 7000æ og 408a Holbæk Bygrunde) i sydøst, hvor koten er ca. 2,5 m DVR90 og forløber langs vejen til marinaen i øst, hvor det slutter på den østlige side af Strandmøllevej, der fører ned til marinaen, ca. i kote 2-2,5 m DVR90 (matr. nr. 22 hq Holbæk markjorder). Det fremgår, at diget anlægges fra syd med en hældning på 1:3 (bagskråning) og mod nord anlægges diget med en hældning på 1:5 (forskråning). Endvidere fremgår det, at pga. varierende koter over terræn vil bredden af diget variere fra 1,5-7 m i terrænet.

Kystdirektoratet finder, at det er hensigtsmæssigt, at diget er så tilbagetrukket op mod vejen som muligt, således at zonen uden for diget kan svække bølgeenergien. Endvidere er linjeføringen tilpasset strækningen på en simpel måde og vil indgå som en 'næsten naturlig del' af landskabet/parken. Vandet kan som anført i ansøgningen løbe ind bagom diget ved marinaen, hvorfor dette forhold skal afklares, hvis digets funktion skal opretholdes. Kystdirektoratet vurderer således, at den foreslåede linjeføring er passende set i forhold til behovet for kystbeskyttelse i området og de øvrige hensyn, som skal varetages.

Metode og dimensioner
I projektet er beskyttelsesniveauet fastsat til 2,40 m DVR90 (vandstand på 2,1 m + 0,3 m bølger).

Der er ikke vedlagt tværsnitstegninger. De oplyste hældninger er fornuftige, og det antages, at det både gælder for- og bagskråning. Kystdirektoratet anbefaler, at hældninger på for- og bagskråninger ikke er stejlere end 1:3.

Det bør i den endelige projektudarbejdelse afklares, hvordan diget mere konkret er opbygget, og at det ikke bare er råjord. Et havdige er typisk opbygget med en kerne af sand samt en kappe af lerholdig jord samt et muldlag med græs, som vist i nedenstående skitse. En kerne af sand er ikke et krav, men sand er som regel billigere end lerholdig jord samt giver sig mindre, når det er komprimeret, hvorfor det er at foretrække. Kappen af det lerholdige materiale er det, der gør diget impermeabelt, og græslaget gør diget modstandsdygtigt, og det er afgørende for digets styrke og stabilitet, at græslaget vedligeholdes.

I det videre forløb bør jordbundsforhold også undersøges til vurdering af sætning samt understrømning (piping) af diget, evt. geotekniske undersøgelser. Endvidere bør det afklares, hvordan afvandingen fra baglandet er, når diget er etableret. Dvs. det skal vurderes, om der skal etableres drænsystemer på indersiden af diget. Det bør også undersøges, om der er problemer med højt grundvandsniveau.

Endelig skal der i detailprojekteringen tages højde for sammenhæng ved afslutninger af diget af tilstødende strækninger for at kunne vurdere den overordnede sikkerhed og beskyttelse mod oversvømmelse og beredskabsmæssige forhold under ekstreme hændelser.

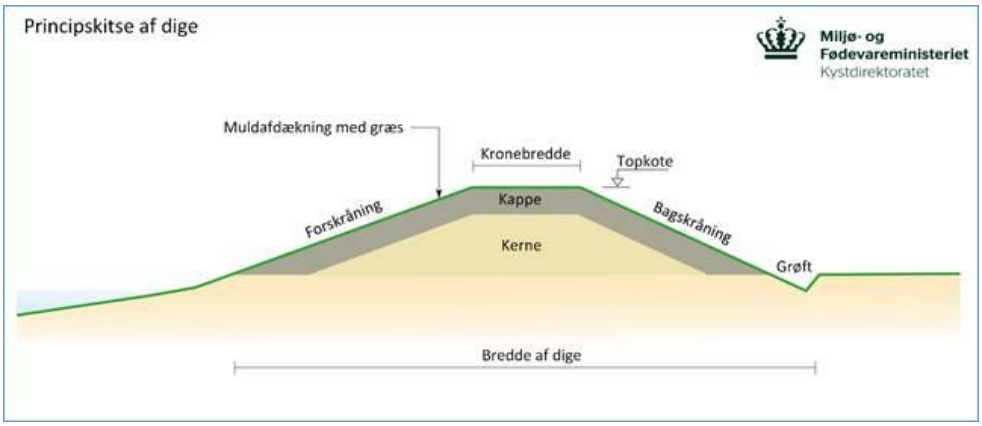

Figur 2. Principskitse af dige (Kystdirektoratet)

Det vurderes, at det ønskede sikkerhedsniveau i dag opnås med projektet. Set over et længere tidsperspektiv vil havstigninger gradvist nedsætte sikkerhedsniveauet, og der bør derfor gøres betragtninger om digets levetid (herunder vedligeholdelse, som nævnt nedenfor), om muligheder for evt. senere forhøjelse af dige, eller hvorvidt der er større regionale løsninger, der på sigt vil understøtte løsningen. Kystdirektoratet vurderer, at det fremsendte projekt vil yde en sammenhængende beskyttelse og vil reducere en risiko ved oversvømmelse.

Vejledning om vedligeholdelse

Det anbefales i forbindelse med tilladelse til et dige, at der stilles vilkår om løbende vedligeholdelse i form af:

- Slåning eller afgræsning
- Bekæmpelse af buske og træer
- Bekæmpelse af tidsler, roser m.v., der giver huller i græslaget
- Bekæmpelse af muldvarpe, ræve og andre dyr, der giver huller i græslaget

For at opnå et stærkt rodnet, anbefales det, at græsset på diget slås minimum 3-4 gange i vækstsæsonen.

Der bør altid ske løbende vedligeholdelse af et kystbeskyttelsesanlæg, så det sikres, at anlægget opretholder sin kystbeskyttende effekt.

Natura 2000 og VVM

I forbindelse med en afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, skal der efter miljøvurderingsloven (LBK nr. 973 af 25/06/2020) træffes afgørelse om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en miljøvurdering (VVM). Der skal ligeledes træffes afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen (BEK nr. 654 af 19/05/2020) om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering.

Det ansøgte projekt vil ikke finde sted i eller i umiddelbar nærhed af Natura 2000-områder. Det nærmeste område er mod nord, Natura 2000 område nr. 155, Udby Vig.

Kystdirektoratet kan ikke oplyse, hvorvidt der er forekomst af bilag IV-arter i projektområdet og der henvises til Miljøstyrelsen for bemærkninger hertil.

I forbindelse med kommunens vurdering af hvorvidt projektet er VVM-pligtigt, gør Kystdirektoratet opmærksom på, at der både skal foretages en vurdering af miljøpåvirkningen i såvel anlægsfasen som i driftsfasen (vedligeholdelse).

Anden lovgivning

Tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3 erstatter en række dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, jf. kystbeskyttelseslovens § 3 a.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at en tilladelse efter kystbeskyttelsesloven til det konkrete projekt vurderes at erstatte følgende lovgivninger:

Naturbeskyttelsesloven
- strandbeskyttelseslinjen (§ 15)
- beskyttede naturtyper (§ 3), strandeng

Inklusion af afgørelser efter vandløbsloven er valgfri, umiddelbart udløser projektet ikke en tilladelse efter vandløbsloven.

Kystdirektoratets vurdering i forhold til inklusion af anden lovgivning er vejledende.

Den videre proces

Næste skridt i processen er, at kommunalbestyrelsen beslutter, om sagen fremmes. Beslutningen træffes på baggrund af denne udtalelse fra Kystdirektoratet samt en eventuel udtalelse fra de ejere af fast ejendom, der kan opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter ikke at fremme projektet, underrettes de borgere, som har anmodet om igangsættelsen af projektet. Hvis projektet fremmes, underrettes de ejere af fast ejendom, som vil opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet. Kommunalbestyrelsen offentliggør herefter på kommunens hjemmeside oplysninger om, hvornår de enkelte processkridt forventes afsluttet, herunder om eventuelle forsinkelser. Derefter udarbejder kommunalbestyrelsen et konkret projekt og indsender en ansøgning til kommunen. Kommunalbestyrelsen kan vælge at afholde et eller flere møder med de berørte grundejere i løbet af projektet.

Kommunalbestyrelsen sender projektet i høring hos alle, som kan blive pålagt bidragspligt. Høringsfristen er mindst 4 uger. Høringsmaterialet skal som minimum indeholde en redegørelse for, hvilke foranstaltninger, der skal gennemføres, og hvorledes samtlige udgifter skal afholdes (bidragsfordeling).

Efter høringen er afsluttet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om det konkrete projekt. Afgørelsen indeholder en tilladelse til kystbeskyttelsesprojektet efter § 3 med evt. inklusion af anden lovligning samt bidragsfordeling med redegørelse for den. Endvidere kan afgørelse ift. VVM-pligt samt afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en konsekvensvurdering inddrages. Det forudsætter dog, at sagsbehandlingsprocessen vedr. disse regler er blevet fulgt. Afgørelsen skal skriftligt meddeles ejere af naboejendomme og klageberettigede personer, organisationer og foreninger samt berørte offentlige myndigheder. Afgørelsen offentliggøres desuden på kommunens hjemmeside.

Kommunen skal i løbet af processen beslutte, om der skal oprettes et kystbeskyttelseslag og udarbejdes vedtægter for laget.

Yderligere information om procesforløbet i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt kan findes på Kystdirektoratets hjemmeside: https://kyst.dk/kyster-og-klima/kystbeskyttelse/sagsbehandling/sagsgangen-i-kommunale-faellesprojekter/

Opsummering
Det vurderes, at der på projektstrækningen er behov for kystbeskyttelse, samt at projektet vil reducere en risiko ved oversvømmelse i dag. Dog skal linjeføringen afklares ved digets afslutning, således at vandet ikke kan løbe ind bagom diget.

I forhold til digets opbygning, styrke og stabilitet anbefaler Kystdirektoratet, at der tages udgangspunkt i den opbygning, der er vist i principskitsen.

Endelig bør man overveje levetid og evt. senere forhøjelse af diget.

Med venlig hilsen

Ilse Gräber Toxvig

igr@kyst.dk